

Regeringen fastholder således vandmiljøplanens målsætning.

EU's nitratdirektiv vil få betydning for harmonikravene, dvs. antallet af dyr pr. hektar, frem til år 2003.

Der er behov for en nærmere udredning af, hvorledes gennemførelsen af dette direktiv vil påvirke den samlede husdyrproduktion og kvælstofudvaskningen. Skærpede harmonikrav vil efter alt at dømme føre til anvendelse af foderstoffer med mindre kvælstofindhold.

Det kan konstateres, at vandmiljøplanen på landbrugsområdet med den valgte politik kræver en omfattende regelstyring med tilhørende kontrol. Selv om der er opnået resultater i form af nedgang i kvælstofudvaskningen, udestår endnu en faktisk konstatering af, at regelstyringen kan ændre dyrkningspraksis i nødvendigt omfang.

Der bør derfor i 1998, når 4. runde af gødningsregnskaberne foreligger, foretages en status over de opnåede resultater og en evaluering af de hidtil anvendte styringsinstrumenters effektivitet, herunder behovet for at iværksætte yderligere initiativer.

Der vil blive arbejdet videre med udvikling af afgiftsmodeller, og de erhvervs-mæssige, miljø-mæssige og samfundsøkonomiske konsekvenser af regelstyringen, sammenlignet med afgiftsstyring, vil også i dette arbejde blive belyst.

Vi stiller store krav til de danske landmænd, men vi tror på, at de vil kunne leve op til dem, og dermed vil det være til gavn for det danske samfund og ikke mindst for miljøet.

Erling Christensen (S):

For Socialdemokratiet er det vigtigt at fastholde målsætningen i vandmiljøplanen og handlingsplanen for en bæredygtig udvikling i landbruget om at nedbringe udledning af kvælstof til vandmiljøet med 127.000 t i år 2000.

I 1991 var vi overbeviste om, at det kunne lade sig gøre ved at indføre en adfærdsregulerende afgift på kvælstof i handelsgødning. Inden vi når år 2000, kan det også vise sig, at det er nødvendigt.

Af landbrugsministerens redegørelse fra den 15. december 1995 kan vi se, at virkemidlerne, som Bæredygtighedsudvalget besluttede i 1991, har virket. Samlet set er der sket en reduktion af landbrugets udledning af kvælstof. Der kan påvises en betydelig nedgang.

Bæredygtighedsplanen stillede et centralt spørgsmål: Når den intensive produktion både

skaber markedsuligevægt og belaster produktionsmiljøet og omgivelserne, hvorfor kan vi så ikke løse begge problemer med en mindre intensiv produktion?

Svaret dengang var, at landbrugets økonomi ikke tillader en ekstensivering af produktionen i nævneværdigt omfang.

Jeg synes, landbrugsministerens redegørelse viser noget andet: at det kan lade sig gøre. Der er sket store forbedringer i landbrugets udnyttelse af husdyrgødning. Den andel af den samlede kvælstoftilførsel til landbruget, som udnyttes, er steget i de senere år, og salget af handelsgødning er faldet med 85.000 t, og det er sket i en periode, hvor vi samtidig har set en betydelig udvidelse af særlig svineproduktionen. Som landbrugsministeren sagde i sin tale, kan vi nu regne med en nedgang i udvaskningen af kvælstof fra rodzonen.

Samtidig med de store investeringer i opbevaringskapacitet for husdyrgødning, gyllebeholdere, på ca. 4½ mia. kr. er der også sket en betydelig holdningsændring hos de enkelte landmænd. Redegørelsen fortæller, at stikprøver viser, at 79 pct. af bedrifterne har opfyldt kravet til minimumsudnyttelsesprocenten.

Desværre har der også samtidig kunnet konstateres en betydelig overvurdering af det forventede udbytte. De opnåede udnyttelsesprocenter vil som en konsekvens heraf være alt for høje. Angivelsen af kvælstofmængden i husdyrgødning har været for lavt ansat. Også det trækker i den forkerte retning. Husdyrgødningen skal altså udnyttes bedre. Dermed opnås også en betydelig nedgang i udvaskningen fra rodzonen.

Ud fra redegørelsen kan vi i Socialdemokratiet konkludere, at reglerne ikke har virket så ringe endda – sagt på godt jysk – men at der må gøres mere.

Vi har overvejet at bringe vores afgiftsforslag fra 1991 på banen igen. Vi har også meget grundigt vurderet, om man kunne anvende en overforbrugsafgift, hvilket umiddelbart lyder mest tiltalende, også fordi den afgift meget ligner det, Bæredygtighedsudvalget foreslog, nemlig sanktioner, bøder, til de landmænd, der ikke overholder reglerne. Men i øjeblikket kan vi efter vores opfattelse ikke lave en model, som ikke på samme tid vil være enormt bureaukratisk og næsten helt uadministrerbar.

Da reglerne ser ud til at virke, om end ikke i tilstrækkeligt omfang, er vi blandt regerings-